

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

PRÍRODOVEDECKÁ FAKULTA

ROZŠIRUJÚCE ŠTÚDIUM UČITEĽSTVA GEOGRAFIE

***PREČO BY UČITEĽ GEOGRAFIE NEMAL NA VYUČOVANÍ OTVÁRAŤ
POLITICKÉ A HODNOTOVÉ TÉMY A NAOPAK PREČO BY SA NEMAL
BÁŤ OTVÁRAŤ POLITICKÉ A HODNOTOVÉ TÉMY?***

Esej

Prečo by učiteľ geografie nemal na vyučovaní otvárať politické a hodnotové témy a naopak prečo by sa nemal báť otvárať politické a hodnotové témy?

„Demokraciu robia demokrati a lepšiu demokraciu lepší demokrati. Pravda je vo všetkom, i v politike najpraktickejšia.“ Tomáš Garrigue Masaryk

Politika alebo presnejšie politológia pochádza z dvoch gréckych slov „polis“, čo znamená grécky mestský štát a „logos“ čo znamená veda. Teda je to veda, ktorá sa zaoberá štátom. Aby som bol presný politológia je vedná disciplína, ktorá sa zaoberá skúmaním politiky (Korim, 2012). Prečo je teda dôležité otvárať politické témy? Ak sa zamyslím nad pojmom politika v geografii môžem konštatovať, že tieto pojmy sú úzko prepojené, ba priam na seba nadväzujú. Je nevyhnutné pri výučbe geografie spomenúť politiku v jednotlivých krajinách, štátoch, mestách a obciach, pre ktoré je politika charakteristickou črtou.

Veľmi dôležité sú hodnotové témy už v základoch vzdelávania detí. Škola je miesto, kde sa deti stretávajú s rôznymi príkladmi hodnôt, ktoré ako učitelia môžeme ovplyvniť správnym smerom. Je potrebné, aby tieto hodnotové témy boli súčasťou výchovy a vzdelávania na všetkých stupňoch.

Súčasná politika je proces, ktorý prebieha v celosvetovom meradle zasahuje svojim vplyvom všetky oblasti spoločenského vývoja. V súčasnosti sú pre politiku typické geografické súvislosti, majú úlohu priestoru v medzinárodných vzťahoch. Jednou z metód politológie je aj geografická metóda. Geografická metóda zohľadňuje akt, že charakter štátu a politických subjektov v ňom je podmienený geografickými faktormi (Fňukal, 2013). Politická geografia sa objavuje už na základných školách. Pri jednotlivých výkladoch sa zameriavam na časti povrchu, ktoré sú vymedzené hranicami a majú určitú organizáciu teda štát. To berieme v rámci geografie, no potom sa zameriavam aj na politickú časť, kde riešim vplyv štátu na politiku a vytváranie krajinnej sféry alebo geografického prostredia. Na hodinách sa zameriavam na politickú mapu sveta, globálne problémy, hranice a polohu štátu. Tieto všetky pojmy je nutné spomenúť v rámci výkladu. Myslím si, že je dôležité udržať výklad vo všeobecnej rovine a nezachádzať do kritickej geopolitiky ak to nie je nutné. Ale aj politika v geografii a hodnotové témy môžu mať dve strany mince.

Odvrátená strana mince, pri ktorej by sme sa mali zamyslieť. Je vhodné deťom predkladať politické názory? Ak sa učiteľ ocitne so žiakmi v takejto politickej diskusii, mal by byť nestranný. Pýtať sa žiakov, čo si o tom myslia, poprípade vhodne argumentovať a hľadať súvislosti. Učiteľ by nemal prejavovať svoje politické smerovanie pri výučbe ale mal by sa venovať výchove a vzdelávaniu. Každý človek by mal mať možnosť rozhodnúť sa pri nevyhnutných politických témach sám a slobodne.

Myslím si, že odpoveď na tieto dve rozporné otázky je niekde uprostred. Žiaci by na jednej strane mali poznať z vyučovania nevyhnutné informácie týkajúce sa politiky a hodnôt krajín, štátov alebo miest, no na druhej strane by im nemal byť vnucovaný názor na politickú situáciu. Škola a my učitelia by sme mali vzdelávať nie propagovať osobné politické názory na hodinách.

ZOZNAM PUBLIKAČNÝCH ZDROJOV

1. FŇUKAL, M. 2013. *Politická geografia*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. 80 s. ISBN 978-80-244-3900-6.
2. KORIM, V. 2012. *Politológia a politická etika*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2012. 77 s. ISBN 978-80-557-0449-4.
3. *Politológia*, 2020. [online]. [cit. 2020-27-11]. Dostupné na internete: <<https://www.vysokeskoly.sk/maturitne-otazky/politologia/01-politologia-politika-vyznam>>.
4. BUČEK, J. 2006. *Hlavné smery a problémy výskumu súčasnej politickej geografie*. vydanie 58, článok 4, ISSN 0016-7193, s. 353.